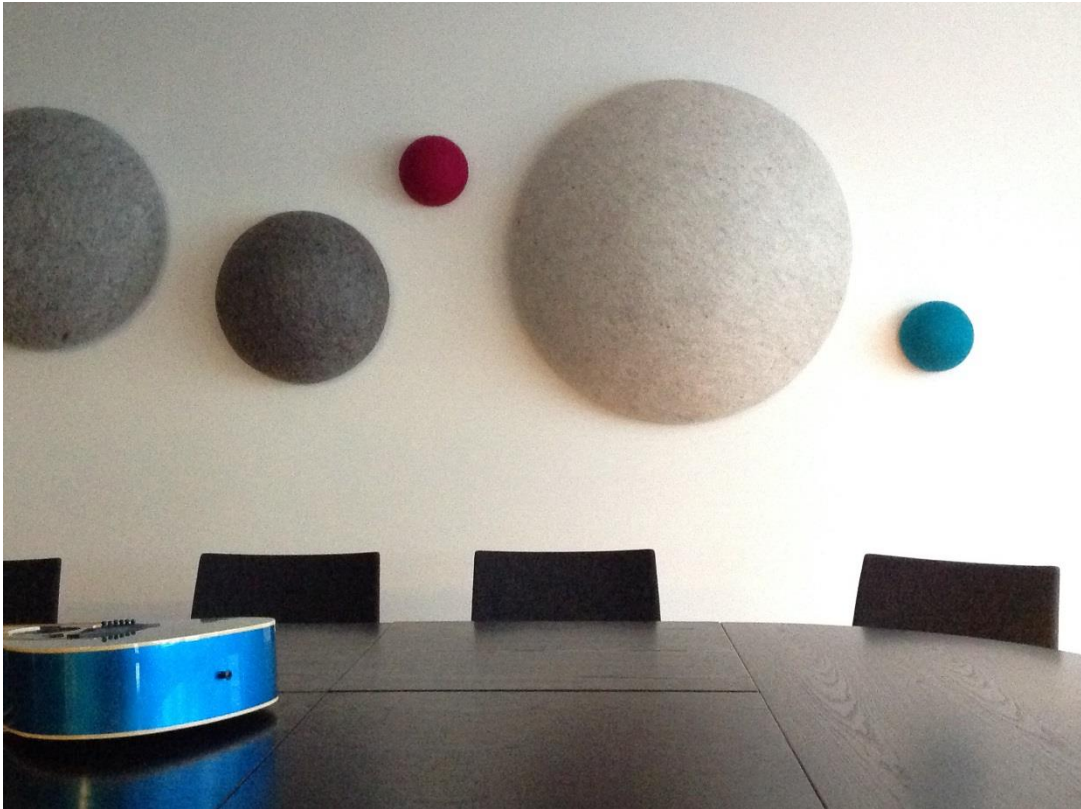

ÁRSSKÝRSLA 2015-2016

S K Ý R S L A
framkvæmdastjóra og stjórnar STEFs fyrir síðasta starfsár stjórnar

Lögð fyrir aðalfund STEFs 7. maí 2016

Ávarp framkvæmdastjóra

Kæru samstarfsmenn.

Eins og ársskýrslan ber með sér hefur starfsárið verið viðburðarríkt. Má segja að árið hafi einkennst af þeirri viðleitni að auka þjónustu við meðlimi STEFs. Við erum mjög stolt af því að hafa aukið mjög upplýsingaflæði til meðlima í gegnum heimasíðu STEFs þar sem meðlimir geta nú nálgast á „Mínum síðum“ bæði skilagreinar sínar vegna úthlutana svo og upplýsingar um öll skráð verk. Er það von okkar að þetta falli í góðan jarðveg hjá meðlimum okkar. Á sama tíma höfum við aukið mjög fræðslu til meðlima okkar um hversu miklu máli skiptir að senda okkur lagalista yfir lifandi flutning og á það jafnt við um innanlands sem utan. Hefur starfsfólk STEFs haldið fjölda funda í þessu augnamiði með meðlimum samtakanna. Í þeim tilvikum sem meðlimir okkar hafa spilað tónlist sína erlendis hefur STEF haft milligöngu um að koma lagalistunum áleiðis til þeirra erlendu systursamtaka sem annast innheimtu í viðkomandi landi til að tryggja að greiðsla fyrir hinn opinbera flutning skili sér til meðlima okkar.

Fyrir hluta meðlima STEFs eru þetta erfiðir tímar, sérstaklega í ljósi minnkandi plötusölu. Sjáum við á ársreikningi STEFs að úthlutun vegna upptökuréttinda innlendra höfunda lækkar um tæp 50% á milli ára. Á sama tíma aukast tekjur STEFs vegna tónlistarveita á netinu um 35% og eru þær tekjur nú í fyrsta sinn hærrí en tekjur höfunda af plötusölu. Sú tala á þó enn langt í land til að ná tekjum af plötusölu fyrri ára. Þrátt fyrir þetta má segja að árið hafi einkennst af vexti þar sem tekjur af öðrum tekjustofnum hafa aukist og er vöxtur tekna STEFs innanlands vel yfir almennum verðlagsbreytingum. Sérstaklega er ánægjulegt að sjá mikinn vöxt í tekjum af tónleikum. Þennan árangur verður að þakka samheldnum og góðum hópi starfsmanna STEFs þar sem allir vinna að því sameiginlega markmiði að tónhöfundar geti lifað af listsköpun sinni. Einn af lykilstarfsmönnum STEFs, Jenný Davíðdóttir, skrifstofustjóri, lét af störfum á starfsárinu eftir 10 ára starf hjá STEFi og eru henni sérstaklega þökkúð góð störf á liðnum árum, en segja má að með komu hennar til samtakanna hafi verið lyft Grettistaki í tölvumálum og nútímavæðingu STEFs. Í stað Jennýjar, kom til starfa, Þórunn Ragnarsdóttir, og ef marka má fyrstu mánuði hennar í starfi, má einnig vænta mikils af henni í framtíðinni.

Næsta ár verður án efa einnig viðburðarríkt, en það mun vafalaust einkennast af vinnu við innleiðingu tilskipunar ESB um umsýslu með höfundarétt sem mun hafa margvísleg áhrif á STEF. Þannig munu samtökin þurfa að endurskoða samþykktir STEFs t.a.m. hvað varðar möguleikann á rafrænni kosningu, atkvæðagreiðslu með umboði, tilnefningar aðildarfélagu til stjórnar og fulltrúaráðs auk þess sem gerðar eru kröfur um að meðlimir STEFs geti sjálfir veitt leyfi fyrir opinberum flutningi sem er ekki í hagnaðarskyni og að skýrt komi fram á skilagreinum hver þóknun STEFs sé í hverju tilviki fyrir sig. Þá mun STEF þurfa að gefa út sérstaka gegnsæisskýrslu ár hvert.

Næsta ár verður einnig spennandi hvað varðar breytingar á verðskrá STEFs, en sú breyting varð á höfundalögum að STEFi er nú frjálst að setja sér eigin verðskrá án sérstakrar samþykktar mennta- og menningarmálaráðuneytisins. Er sú vinna þegar hafin, en markmiðið er að ný verðskrá verði einfaldari í notkun, auðskiljanlegri og aðgengilegri bæði fyrir viðskiptavinum og starfsfólki STEFs en um leið að hún endurspegli sannarlega virði tónlistar í atvinnustarfsemi þannig að höfundar fái sanngjarnt endurgjald fyrir notkun verka sinna.

Reykjavík, 7. maí 2016

Guðrún Björk Bjarnadóttir

Yfirlit yfir starf stjórnar frá maí 2015 til maí 2016

Í stjórn STEFs á liðnu starfsári áttu sæti:

Kjartan Ólafsson formaður,
Jakob Frímagn Magnússon varaformaður,
Þórunn Gréta Sigurðardóttir,
Óttarr Ó. Proppé,
Sigurður Flosason,
Atli Heimir Sveinsson
Aðalsteinn Ásberg Sigurðsson.

Varamenn í stjórn voru Bragi Valdimar Skúlason, Helgi Björnsson, Ólafur Arnalds, Ragnhildur Gísladóttir, Samúel Jón Samúelsson, Sigvaldi Snær Kaldalóns og Þuríður Jónsdóttir.

Á starfsárinu voru haldnir alls 8 stjórnarfundir.

Haldinn var opinn fundur fyrir meðlimi STEFs og aðra áhugasama þann 1. júní 2015.

Haldinn var aukafundur í fulltrúaráði STEFs þann 17. desember 2015. Á fundinum var farið yfir úthlutanir STEFs á árinu auk þess sem lögð var fram tillaga til breytinga á úthlutunarreglum samtakanna hvað varðar fyrningu krafna á hendur samtökunum. Eftir nokkrar umræður var samþykkt var að fresta afgreiðslu hennar til aðalfundar í maí og stjórn falið að umorða greinina til einföldunar. Þá fór fram kynning á virði tónlistar fyrir atvinnulífið auk þess sem farið var yfir mikilvægi lagalista fyrir úthlutun lifandi flutnings.

Heiðursmerki STEFs var veitt tvívegis á starfsárinu. Magnús Eiríksson fékk afhent merkið á 70 ára afmælistónleikum 19. september 2015 og Áskell Mátsson var sæmdur heiðursmerki STEFs á sinfóníutónleikum á Myrkum músíkdögum þann 28. janúar.

Um áramótin 2015 var fjöldi verka á skrá hjá STEFi 72.416 og fjölgaði þeim um 2.925 á árinu. Fjöldi höfunda á skrá við lok starfsársins var 6.558.

Helstu verkefni starfsársins

Málaferlum lokið við fyrrverandi markaðs- og innheimtustjóra

Eins og greint var frá í síðustu ársskýrslu kom upp ágreiningur við fyrrverandi markaðs- og innheimtustjóra Gunnar Stefánsson, sem hætti endanlega störfum fyrir STEF þann 31. desember 2012 í samræmi við starfslokasamning sinn. Setti Gunnar fram kröfu um greiðslu vegna lista yfir viðskiptavinum STEFs sem hann annaðist innheimtu hjá og afhenti skrifstofu STEFs við starfslok sín. Eftir árangurslausar samningaviðræður stefndi Gunnar STEFi fyrir héraðsdóm. Féll héraðsdómur í málinu þann 4. desember 2014 þar sem fallist var á kröfur STEFs í málinu. Gunnar áfrýjaði málinu til Hæstaréttar, en dómur í því féll þann 15. október 2015. Í dóminum sagði Hæstiréttur að af gögnum málsins yrði ekki ráðið að viðskiptaskrá sú sem Gunnar Stefánsson hafði afhent STEFi fæli í sér gagnagrunn skv. höfundalögum og yrði niðurstaða héraðsdóms um sýknu til handa STEFi því staðfest.

Menningarnótt

Tónleikar á Menningarnótt voru haldnir í annað sinn í garðinum að Laufásvegi 40. Að þessu sinni komu fram KK, Svavar Knútur, Hafdís Huld og Andrea Gylfadóttir. Rigning setti nokkurn svip sinn á tónleikana, en þrátt fyrir hana var mæting góð og var mikil ánægja með tónleikana.

Afhending styrkja.

Þann 11. maí 2015 voru afhentir styrkir úr Hljóðritasjóði og Nótнасjóði en einnig voru afhent í fyrsta sinn, ný verðlaun STEFs Langspilið. 30 hlutu styrk úr Hljóðritasjóði og 8 úr Nótнасjóði. Styrkir voru einnig veittir úr þessum sjóðum þann 22. október, 15 hlutu þá styrk úr Hljóðritasjóði og 11 úr Nótнасjóði. Þá var úthlutað 42 styrkjum úr Ferðasjóði á árinu 2015.

Mínar síður – aukið upplýsingaflæði til meðlima

STEF kynnti til leiks á starfsárinu "Mínar síður" á heimasíðu sinni www.stef.is þar sem meðlimir STEFs geta nálgast með rafrænum hætti upplýsingar um úthlutanir STEFs til sín auk þess sem þeir geta uppfært persónulegar upplýsingar s.s. bankareikninga, símanúmer, netföng og heimilisföng. Var þessu verkefni hleypt af stokkunum á haustmánuðum 2015.

Í aprílmánuði 2016 var síðan tekið næsta skref í auknu gegnsæi og upplýsingaflæði til meðlima verið tekið og geta meðlimir STEFs nú einnig nálgast undir "Mínar síður" upplýsingar um öll þau verk sem þeir eiga á skrá hjá samtökunum og hvernig eignarhald þeirra skiptist milli þeirra og meðhöfunda. Vonumst við til að þessi aukna þjónusta falli í góðan jarðveg hjá meðlimum okkar.

Samningar við systursamtök

Undirritaður var gagnkvæmur samningur við systursamtök STEFs í Thailandi á starfsárinu.

Vinnustofur í samstarfi við ÚTÓN

Haldnar voru tvær vinnustofur þann 3. nóvember 2015 í samstarfi við ÚTÓN. Á vinnustofunum voru þau Staci Slater frá Talent House, Marisa Wasser frá auglýsingastofunni 72 and Sunny og Amine Ramer frá States of Sounds, öll frá Bandaríkjunum. Thorhallur Rafn Jónson kom frá Crunchy Frog í Kaupmannahöfn og auk þess var Veigar Margeirsson sérstakur gestur á annarri vinnustofunni. Um 10 höfundar mættu á hvora vinnustofuna fyrir sig. Mikil ánægja var með vinnustofurnar bæði meðal þátttakenda svo og erlendu fyrirlesaranna.

Þá var haldinn viðburður í Norræna húsinu þann 15. október 2015 undir heitinu „Láttu tónlistarveiturnar vinna fyrir þig“ í samstarfi við ÚTÓN. Til að flytja erindi komu til landsins Kirstin

Ganzemuller frá YouTube, Mona Fimreite frá Phonofile auk þess sem Margeir Steinar Ingólfsson Þátttaka var góð en um 60 manns mættu og góður rómur gerður að erindum sem þar voru haldin. Anna Ásthildur Thorsteinsson frá ÚTÓN og Eiður Arnarsson tóku síðan þátt í umræðum, en framkvæmdastjóri STEFs var málþingsstjóri.

Málþing með BÍL o.fl. rétthafasamtökum

STEF hélt ásamt BÍL, FJÖLÍS, MYNDSTEF og IHM málþing í Iðnó þann 18. mars 2016 undir heitinu „Lifað af listinni - skapandi samtal listamanna og þingmanna“ Á málþingið komu fulltrúar allra þingflokka auk þess sem fjölmargir aðilar héldu erindi er tengdust höfundarétti. Voru þar m.a. rædd ný höfundalög, staðan varðandi endurgjald fyrir eintakagerð til einkanota, virði verka á vefnum og um mikilvægi fræðslu um höfundarétt. Var fullt hús en málþinginu var einnig streymt á vefnum. Fulltrúar allra stjórnarmálflokka tóku þátt í málþinginu og sátu fyrir svörum.

Innleiðing á ICE gagnagrunninum

Á starfsárinu átti sér stað mikil vinna varðandi innleiðingu á ICE gagnagrunninum, en slíkt var nauðsynlegt þar sem Nord-Doc gagnagrunnur NCB var lagður niður á árinu en án aðgengis að slíkum gagnagrunni myndi úthlutun til STEFs vegna flutnings erlendis vera mun erfiðari. STEF hefur fengið þennan aðgang að ICE kerfinu í gegnum STIM í Svíþjóð og var undirritaður sérstakur samstarfssamningur vegna þess. Búið er nú að flytja öll verk STEFs sem voru skráð í Nord Doc yfir til ICE. Þá var hann aðlagður til að geta lesið íslenska bókstafi. Settur var sérstakur reitur inn í kerfið þ.s. STEF númer verkanna birtist auk þess sem vefgátt var opnuð fyrir skráningar STEFs inn í kerfið. Fyrir þennan aðgang greiðir STEF a.m.k. enn sem komið er ekkert aðgangsgjald. STIM hefur boðið STEFi að færa sig alfarið inn í ICE gagnagrunnin með sín verk en með slíku gæti STEF lagt niður gagnagrunnin sinn og notað ICE einnig til úthlutunar hér á landi með notkun á TROY kerfi STIM. Sá kostnaður sem STEFi hefur verið kynntur vegna þessa skrefs er þó það hár eða væntanlega um 7,6 millj. árlega auk greiðslu við innleiðinguna sjálfa sem myndi deilast niður á 5-10 ár, þannig að endanlegur árlegur kostnaður gæti numið allt að 10- 11 millj. Er það því mat stjórnar STEFs að enn sem komið er borgi sig ekki fyrir STEF að taka þetta skref og bíða átekta hvort viðskiptamódel ICE fyrir minni samtök verði ekki þróað betur.

Höfundaréttarmálefni

Þrjú lagafrumvörp um höfundarétt samþykkt

Þrjú frumvörp um höfundarétt voru samþykkt á Alþingi þann 16. febrúar 2016 og er þar með langþráðum áfanga náð. STEF hafði beitt sér á ötulan hátt fyrir samþykki þessara frumvarpa og átt fjölmarga fundi með þingmönnum úr öllum flokkum vegna þessa. Athyglisvert var að frumvörpin voru samþykkt með atkvæði allra þingmanna (úr öllum flokkum) sem á staðnum voru, enginn á móti, en þrír þingmenn Pírata sátu hjá í atkvæðagreiðslu um verndartíma hljóðrita vegna almennrar afstöðu þeirra til þess að almennt ætti að stytta verndartíma höfundaréttar. Nánar tiltekið var um að ræða frumvarp til breytinga á höfundalögum sem var hluti af heildarendurskoðun höfundalaga en í því var orðalag og hugtakaskilgreiningar um inntak einkaréttar höfunda í I. kafla höfundalaga uppfært til að betur endurspeglar áhrif tæknipróunar á höfundarétt. Í því var einnig fallið frá því skilyrði laga að gjaldskrá STEFs væri samþykkt af mennta- og menningarmálaráðuneytinu. Þess í stað er hægt að vísa ágreiningi um verð STEFs til sérstakrar úrskurðarnefndar. Í öðru lagi hafa ákvæði um samningskvaðir

verið samræmd og uppfærð en samningskvöð er norræn lausn á þeim vanda þegar millinotendur, eins og útvarpsstöðvar, söfn, menntastofnanir og aðrir skilgreindir notendur þurfa að nota eða hafa aðgang að miklum fjölda verndaðra verka, en öflun leyfa á einstaklingsgrunni fyrir slík not myndi kosta gífurlega fjármuni og tíma. Í öðru lagi var um að ræða lög um munaðarlaus verk en samkvæmt þeim er menningarstofnunum nú unnt að nota munaðarlaus verk sem þau hafa í safnkosti sínum. Munaðarlaus teljast þau verk sem lúta höfundavernd en ekki er vitað hverjir eru höfundar (rétthafar) verkanna eða hvar þá er að finna og því ekki unnt að leita leyfis til að nota þau. Í þriðja lagi var um að ræða frumvarp til breytinga á höfundalögum þar sem verndartími listflytjenda vegna hljóðrita af listflutningi þeirra verið lengdur til að vera nær verndartíma höfundaréttarvarinna verka.

Innleiðing tilskipunar um umsýslu höfundaréttar

Á starfsárinu hefur STEF fylgst grannt með framgangi innleiðingar tilskipunar ESB um umsýslu höfundaréttar, sem hafa mun umtalsverð áhrif á STEF. Tilskipunina átti að innleiða fyrir þann 16. apríl í aðildarlöndum ESB, en hún hefur þó ekki enn verið innleidd í EES samninginn með samþykkt sameiginlegu EES nefndarinnar. Ástæðan er sú að Alþingi óskað eftir því við utanríkisráðuneytið að athuga hvort hægt sé að fá einhverja aðlögun eða undanþágu frá tilskipuninni fyrir Ísland. Slíku frumkvæði af hálfu þingsins ber að fagna, enda þótt líklegt megi telja að þingið hafi ekki erindi sem erfiði vegna þessa. Hins vegar hafa slíkar kynningar ótvírætt gildi því um leið fræðast þingmenn um höfundarétt og STEF og eru betur í stakk búnir til að fjalla um innleiðingarfrumvarp tilskipunarinnar þegar þar að kemur. Með þessari skoðun Alþingis hefur einnig gefist betra ráðrúm fyrir ráðuneytið til að vinna að innleiðingunni, en drög að frumvarpi hafa ekki enn verið gefin út.

Ljóst er að tilskipunin mun hafa þau áhrif að endurskoða þarf að nokkru leyti bæði samþykktir STEFs, úthlutunarreglur, umboð STEFs og skilagreinar og þær upplýsingar sem samtökin birta opinberlega á heimasíðu sinni, en tilskipunin setur allmiklar kvaðir á höfundaréttarsamtök um upplýsingar og gegnsæi auk krafna er varða stjórnskipulag og lýðræðislega þátttöku meðlima.

Eintakagerð til einkanota

Tekjur frá IHM (Innheimtumiðstöð gjalda) hafa í gegnum árin verið mikilvægur tekjustofn fyrir STEF. Tekjurnar eru annars vegar vegna eintakagerðar til einkanota og hins vegar vegna endurvarps sjónvarps. Nú er hins vegar svo komið að STEF fékk ekki eina krónu úthlutaða á starfsárinu frá IHM vegna eintakagerðar til einkanota. Er kynroðalaust hægt að halda því fram að forsenda fyrir heimild til gjaldfrjálsrar eintakagerðar til einkanota til handa almenningi sé brosti og að núverandi staða sé brot á skuldbindingum ríkisins til réttar innleiðingar Evróputilskipana um sanngjarnt endurgjald til handa rétthöfum, sé slík heimild til eintakagerðar í lögum. Þrátt fyrir mikla vinnu af hálfu IHM og SAMTÓNs hefur ekki enn séð dagsljós frumvarp menntamálaráðherra til breytinga á höfundalögum sem nauðsynlegt er til að breyta tekjustofni IHM að þessu leyti.

Aðgerðir gegn ólöglegri dreifingu tónlistar á netinu

Í framhaldi af dómi og síðan réttarsátt í lögbanasmálum rétthafasamtaka gegn fjarskiptafyrirtækjum í október 2014 þar sem sýslumanni var gert að leggja lögban við því að hafa opið aðgengi að vefsíðunum Deildu.net og Pirate Bay hófust viðræður við stærstu fjarskiptafyrirtækin um hvernig best væri að framfylgja lögbaninu. Eftir margra mánaða vinnu náðust samningar við fyrirtækin í september 2015. Mikilvægasta ákvæði þeirra mælir fyrir um að fjarskiptafyrirtækin skuldbinda sig til að loka á

þær síður sem lögbannið fjallaði um, burtséð frá því á hvaða lénum þær eru vistaðar svo og síður sem settar eru upp til að benda á þær. Var látið reyna á samkomulagið fljótlega og farið fram á lokun á nýju léni icetracker.org og vakti málið nokkra athygli í fjölmiðlum. Hefur reynt á samkomulagið nokkrum sinnum síðar en það hefur haldið og hefur í framhaldinu mjög dregið úr aðsókn á þessar síður. Þau fjarskiptafyrirtæki sem áttu aðild að samkomulaginu lögðu á það ríka áherslu að minni fyrirtæki sem seldu fjarskiptaþjónustu og sem ekki voru hluti af samkomulaginu yrðu einnig dregin undir þessar lokanir með aðgerðum. Var í framhaldinu fyrirtækjunum Símfélaginu, Hringiðunni og Snerpu boðið að taka þátt í samkomulaginu. Var því hafnað af félögnum og því ekki annað í stöðunni en að leggja fram lögbannsbeiðnir á þessi félög. Var það gert og lagði sýslumaður á lögbann þann 15. október 2015. Í framhaldinu var höfðað staðfestingarmál á hendur Símfélaginu og Hringiðunni og eru þau enn til meðferðar í dómsskerfinu. Gert var heiðursmannasamkomulag við Snerpu á Ísafirði um Snerpa myndi hlíta dómsniðurstöðu á hendur hinum fyrirtækjum og lögbannsbeiðnin felld niður gagnvart félaginu en það gerði okkur erfitt fyrir að sýslumaðurinn á Ísafirði vildi halda þing málsins á Patreksfirði yfir hávetrartímam þegar þangað var ófært.

Samskipti við yfirvöld

Skattlagning höfundaréttartekna

STEF sendi inn erindi til fjármálaráðuneytisins þann 9. júlí 2015 þar sem farið var fram á að í stað þess að greiddur væri tekjuskattur af höfundaréttartekjum. Í framhaldinu var haldinn fundur með ráðuneytinu. Svar barst frá ráðuneytinu þann 30. september þar sem fram kom að ákveðið hefði verið að taka málið aftur til skoðunar. Því miður hefur ekkert enn komið út úr þeirri skoðun.

Erlent samstarf

STEF er meðlimur í Evrópusamtökum höfundaréttarsamtaka GESAC auk alþjóðasamtaka CISAC. Skrifstofustjóri STEFs, Jenný Davíðsdóttir sótti aðalfund CISAC í Brussel 2015 og framkvæmdastjóri STEFs sótti annan af tveimur aðalfundum GESAC í Brussel 2015. Þá sótti framkvæmdastjóri einnig Evrópufund CISAC í Búlgaríu í apríl 2016. Norrænn fundur markaðsstjóra var haldinn á Íslandi 2015 og var í umsjón innheimtu- og markaðsstjóra STEFs, Hrafnkels Pálmasonar.

SAMTÓNN

Samstarf STEFs við flytjendur og framleiðendur í gegnum SAMTÓN var með hefðbundnu sniði á starfsárinu. SAMTÓNN stóð að Degi Íslenskrar tónlistar sem var haldinn hátíðlegur þann 1. desember 2015 með samsöng í Hörpu og þar sem einnig voru veitt verðlaunin Lítill fugl til þess sem skarað hefur fram úr varðandi kynningu íslenskrar tónlistar. Að þessu sinni komu verðlaunin í hlut Tónlistarsafn Íslands og tóku þeir Bjarki Sveinbjörnsson og Jón Hrólfur Sigurjónsson við verðlaunagripnum. Þá voru Íslensku tónlistarverðlaunin veitt við hátíðlega athöfn í Hörpu sem að hluta til fór fram í beinni útsendingu þann 4. apríl 2016, en sú breyting varð á framkvæmd þeirra að Sagafilm og Sagaevent sáu um viðburðinn fyrir hönd SAMTÓNS auk þess sem nokkrar breytingar voru gerðar á flokkum verðlaunanna og reglum hátíðarinnar.

Nokkrar lykiltölur úr ársreikningi 2015

